

Regiony górnicze w okresie transformacji

Utworzono: czwartek, 20 grudnia 2018

Źródło: Trybuna Górnicza

Komisja Europejska z końcem ub. roku uruchomiła nową inicjatywę skierowaną do regionów górniczych będących w okresie transformacji w UE (Coal Regions in Transition). Jej zadaniem jest zbieranie projektów mogących wspomóc transformację regionów górniczych. Działają w tym celu dwie grupy robocze. Pierwsza pracuje nad nowymi, m.in. prośrodowiskowymi technologiami, druga zajmuje się wpływem społeczno-gospodarczym działań restrukturyzacyjnych w górnictwie.

Już w lipcu strona polska wybrała 12 z zaproponowanych wstępnie 36 projektów do realizacji w ramach unijnego programu wsparcia dla regionów górniczych będących w transformacji. Projektami miałyby zarządzać zgłaszające je podmioty – to m.in. Spółka Restrukturyzacji Kopalń, Jastrzębska Spółka Węglowa i inne podmioty górnicze, Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna czy samorząd województwa śląskiego. Warto podkreślić, że projekty zgłoszone do realizacji w ramach inicjatywy są kompatybilne z rządowym Programem dla Śląska, a sam program jest częścią Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Ministerstwo Energii przedstawiło główne założenia polskiej polityki energetycznej do 2040 r.

Dobre wieści dla Śląska

- Już rozmawiamy na ten temat między resortami. Czekają nas dyskusje w parlamencie. Bardzo ważne będzie zdanie samych mieszkańców. Dlatego do stycznia 2020 r. będziemy prowadzić konsultacje społeczne. Chcemy rozwijać małe, rozproszone elektrownie, chcemy odzyskiwać sieci ciepłownicze oraz promować program gazyfikacji. Teraz już nie planujemy. Wchodzimy w etap realizacji – zauważył Grzegorz Tobiszowski, wiceminister energii w trakcie debaty Coal Regions in Transition poprzedzającej COP24 w Katowicach.

Przywołał m.in. innowacyjny pomysł redukcji metanu w kopalniach, co ma mieć znaczący wpływ na ograniczenia w następnych latach niskiej emisji – jednego z głównych winowajców zanieczyszczenia powietrza.

Jak zapewnił Maroš Šefčovič, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, komisarz ds. unii energetycznej, inicjatywa platformy wsparcia regionów górniczych jak najbardziej będzie kontynuowana w przyszłym roku, w dobie konstruowania kolejnego budżetu unijnego na następne 7 lat. Wiadomo, że co najmniej 5 mld euro wsparcia otrzymać mają unijne regiony górnicze. To wynik październikowego głosowania posłów Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii.

- Dobra wiadomość dla województwa śląskiego, które powinno najbardziej z tych pieniędzy skorzystać. Mieszkańcy miast i regionów górniczych ponoszą ogromne koszty gospodarczo-społeczne, związane z Porozumieniem paryskim i ochroną klimatu. Trzeba im pomóc. Dlatego mają to być środki dodatkowe, niezależne od funduszy strukturalnych, spójności czy dostępnych już w ramach Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS). Liczę, że przy takim poparciu Parlamentu Europejskiego Komisja Europejska i państwa członkowskie jednoznacznie poprą budżet 5 miliardów euro dla regionów górniczych – twierdzi Jerzy Buzek.

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji Energetycznej ma z jednej strony finansować w tych regionach modernizację energetyczną, a z drugiej – rewitalizację miast górniczych, przygotowywanie pod nowe inwestycje terenów pokopalnianych czy szkolenia i tworzenie miejsc pracy w sektorach innowacji i nowych technologii.

- Mamy wynik blisko dwóch lat pracy. Budowaliśmy poparcie dla tego w Parlamencie Europejskim, chociażby przygotowując stanowisko komisji ITRE na COP24 – dodaje eurodeputowany.

Sprawiedliwa transformacja

W wielu miastach Śląska i Zagłębia do dziś skutecznie nie poradzono sobie z negatywnymi skutkami ograniczania potencjału

przemysłu ciężkiego. Tomasz Dąbrowski, wiceminister energii, wyraził przekonanie, że Platforma Wsparcia Regionów Górniczych stanowi doskonałe forum wymiany doświadczeń i planów państw w niej uczestniczących. Jego zdaniem projekty Komisji Europejskiej są szczególnie ważne, ponieważ zmieniają regiony górnicze i obejmują ich restrukturyzację.

- Bez względu na wspólne cele klimatyczne państw członkowskich UE nie możemy zapominać o tym, że poszczególne kraje mają różne punkty wyjścia na swojej drodze do transformacji energetycznej – podkreślił Tomasz Dąbrowski podczas ostatniego spotkania platformy wsparcia regionów górniczych zwołanego z inicjatywy władz samorządowych województwa śląskiego.

Z kolei wicemarszałek Izabela Domogała w swoim wystąpieniu podkreślała konieczność transformacji ze szczególnym uwzględnieniem czynnika społecznego.

- Województwo śląskie wymaga transformacji z regionu tradycyjnego przemysłu, głównie opartego na górnictwie, w kierunku nowoczesnego przemysłu. Transformacja jest przyszłością województwa, która powinna być osiągnięta dzięki innowacjom technologicznym i społecznym oraz efektywnemu zarządzaniu. Zależy nam, aby w zmianach tych uczestniczyli zarówno partnerzy społeczni i gospodarczy, jak i mieszkańcy regionu, a sama transformacja przebiegała w sposób sprawiedliwy i zrównoważony – powiedziała wicemarszałek Domogała. Jak stwierdziła, w ramach Planu Działań dla Transformacji Województwa Śląskiego (Action Plan for Transition in Silesia) w ścisłej współpracy ze stroną rządową przygotowano listę projektów priorytetowych. W pierwszym etapie wyróżniono trzy obszary: elektromobilność, rewitalizację i rekultywację oraz walkę ze smogiem.

Należy pamiętać, że pionierem w walce ze smogiem w województwie śląskim był Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który na ochronę środowiska, rozbrajanie ekologicznych bomb i przeciwdziałanie smogowi wydał już ponad 8 mld zł!

